

Koncepce prevence kriminality Města Vítkova na období 2018 - 2022

prosinec 2017

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Bezpečnostní analýza města	3
3. SWOT Analýza města	8
4. Cíle a cílové skupiny	9
5. Závěr	13
6. Použité zkratky	13

1. Úvod

V souladu s vládou schválenou Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2016 - 2020 je systém prevence kriminality založen na třech úrovních – republikové, krajské a lokální (obecní). Lokální úroveň tvoří síť všech obcí v ČR, které za splnění určitých podmínek mají možnost předkládat žádosti o dotace v oblasti prevence kriminality na realizaci „Programu prevence kriminality obce“.

Plán prevence kriminality obce je dokument popisující problémy v dané lokalitě a návrhy na jejich řešení. Součástí koncepce je bezpečnostní analýza města.

Koncepce prevence kriminality Města Vítkova na období 2018 - 2022 je zpracována dle Doporučení k tvorbě koncepcí prevence kriminality krajů, které vydal odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra.

Koncepce se snaží implementovat, respektive doplňovat cíle stanovené v dalších strategických materiálech, které se vztahují k preventivní politice města a kterým je zejména Akční plán města Vítkova.

2. Bezpečnostní analýza města

Socio-demografické ukazatele

Město Vítkov leží v nadmořské výšce 480 metrů a rozprostírá se na ploše 5 505 ha. Vítkov včetně místních částí má k 1. 1. 2018 částí 5 822 obyvatel, z toho 2 859 mužů a 2 963 žen. Zhruba desetinu občanů tvoří minoritní skupina romských obyvatel. Velikost skupiny obyvatel ve věku 0 – 18 let je 1 165 osob, ve věku 15 – 64 let je 3 800 osob a ve věku nad 65 let je 1 165 osob. V době letních měsíců se počet obyvatel díky cestovnímu ruchu mnohonásobně zvyšuje, jelikož v přilehlých obcích města Vítkova se nachází několik chatových oblastí a míst stálých dětských táborů. Úřad práce České republiky eviduje k 31. 12. 2017 657 lidí nezaměstnaných

Školství

Ve Vítkově se nachází Mateřská škola Vítkov, jejímž zřizovatelem je Město Vítkov. Nacházejí se zde dvě základní školy. Základní škola Vítkov, kterou zřizuje Moravskoslezský kraj, má mimo tříd základní školy také třídy základní školy speciální. Druhá základní škola ve Vítkově je spojena s gymnáziem, od roku 2013 funguje pod názvem Základní škola a gymnázium Vítkov, zřizovatelem je Město Vítkov. Ze středního školství se ve Vítkově nachází mimo již zmiňovaného gymnázia také Střední odborná škola Odry, která má ve Vítkově odloučené pracoviště.

Státní správa a samospráva

Město Vítkov se počínaje 1. lednem 2003 stalo v rámci reformy státní správy a samosprávy obcí III. typu, čímž na něj přešla značná část povinností a pravomocí bývalého Okresního úřadu v Opavě. Do současného správního obvodu Vítkova spadá 12 obcí, včetně samotného města Vítkova, což představuje přibližně 14 500 obyvatel.

Rozvoj města a infrastruktura prevence kriminality

V roce 2005 byla Zastupitelstvem města Vítkova schválena definitivní podoba Programu rozvoje územního obvodu Města Vítkova (akční plán), který určuje priority regionálního rozvoje. Mezi tyto priority patří mimo jiné také prevence kriminality, nebo osvětová a výchovná činnost zainteresovaných subjektů. V současné době je platný Akční plán města Vítkova na období 2015 – 2018, který se každý rok aktualizuje.

Město je úspěšné v čerpání dotací na prevenci kriminality. V roce 2008 došlo v rámci projektu financovaného z Ministerstva vnitra k digitalizaci a zefektivnění stávajícího analogového Městského kamerového dohlížecího systému ve Vítkově. Cílem projektu bylo výrazným způsobem ovlivnit a snížit možnost páchání trestné a přestupkové činnosti v monitorovacích oblastech a celkově ve městě. Také zvýšit pocit bezpečí občanů města a vytvářet tak preventivní opatření. V roce 2017 byla získána dotace taktéž z Ministerstva vnitra k obnově a rozšíření městského kamerového dohlížecího systému města na areál Střediska volného času Vítkov (dále jen SVČ), sportovního areálu a Základní školy a gymnázia Vítkov.

V roce 2011 proběhla 1. etapa oplocení areálu SVČ. V roce 2013 došlo k dokončení oplocení areálu SVČ a proběhla rekonstrukce budovy SVČ ve Vítkově na Bezručově ulici č.p. 585. O rok později v roce 2014 byla rekonstruována také budova SVČ v Klokočově.

Od roku 2015 do roku 2017 proběhlo taktéž díky dotaci Ministerstva vnitra k forenznímu značení jízdních kol. Jedná se o ochranu jízdních kol za pomoci nové metody forenzního značení a umožňuje za pomoci unikátní technologie mikroteček s obsahem syntetického kódu DNA, doplněné výstražnými prvky – samolepkami s upozorněním o tomto značení. Na konci roku 2017 byla dokončena rekonstrukce městského koupaliště, na jaře 2018 bude koupaliště doplněno o nové hrací prvky pro děti tak, aby bylo koupaliště připraveno na letní sezonu 2018.

Město Vítkov se v roce 2016 zapojilo do spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování, díky čemuž má možnost čerpat dotace z Operačního programu Zaměstnanost. V rámci spolupráce s Agenturou se při tvorbě Strategického plánu sociálního začleňování intenzivně scházely pracovní skupiny pracující na jejím vzniku. Jednou z pracovních skupin byla také skupina prevence kriminality. Na této skupině vyvstala potřeba asistentů prevence kriminality, kteří by ve městě působili v oblasti prevence kriminality. V listopadu 2017 si město podalo žádost o dotaci na dva asistenty prevence kriminality. V případě získání této dotace bude mít město od roku 2018 do roku 2020 v lokalitě dva asistenty prevence kriminality, kteří budou spadat pod Městskou policii.

Bezpečnostní situace

Příčiny nárůstu kriminality lze spatřovat jak ve vysoké míře nezaměstnanosti, tak i v samotné struktuře obyvatelstva, kdy situace ve Vítkově je komplikována vysokým zastoupením sociálně nepřízpůsobivých a problémových skupin občanů. Z uvedeného důvodu byla v roce 1992 zřízena Městská policie Vítkov, která jako bezpečnostní složka města plní svou nezanedbatelnou a nenahraditelnou funkci. V současné době zde pracuje osm strážníků, kteří úzce spolupracují s místním obvodním oddělením Policie České republiky. Bezpečnost města, ochrana obyvatel a majetku je jednou z priorit a strategických cílů rozvoje Vítkova. ***Vývoj trestné činnosti a její charakter uvádí následující tabulka:***

..

Kriminalita a objasnění případů na Vítkovsku za období let 2013 - 2017

	Nápad trestné činnosti	Objasněno v %
2013	388	55,67%
2014	341	60,41%
2015	237	72,57%
2016	231	66,67%
2017 (k 30.11.)	229	68%

Zdroj: obvodní oddělení Vítkov PČR

Objasněnost páchané trestné činnosti, jak uvádí statistika OO PČR, se pohybuje v průměru kolem 50 %. Může se tedy jevit jako vysoká, avšak je nutné říci, že v našem městě se jedná zejména o recidivu a opakovanou trestnou činnost. ČR, kde pracuje 21 policistů. Jejich působnost je na území města Vítkov, Budišov nad Budišovkou a dalších 10 obcí (celkem cca 247 km²). V průběhu roku je realizováno několik desítek bezpečnostních akcí, které jsou zaměřeny na represí a zejména na prevenci kriminality. Tyto akce jsou realizovány ve spolupráci s MP Vítkov a s pracovníci OSPOD při Městském úřadě ve Vítkově.

Ze zkušeností pracovníků OOP Vítkov lze uvést, že významná část kriminality je páchána pod vlivem návykových látek, především alkoholu, THC (marihuana), pervitinu aj.

Svou statistiku vedou i strážníci MP Vítkov. Sledují přestupky a jiné delikty na území města. V níže uvedené tabulce je statistika zjištěných deliktů.

Přestupky a jiné delikty za období 2013 – 2017

	Veřejný pořádek	Občanské soužití	Majetkové	Ostatní	Doprava	Celkem
2013	48	23	45	85	609	810
2014	76	8	54	71	809	1018
2015	57	8	33	62	869	1029
2016	43	10	47	61	1002	1163
2017 (k 31.11.)	46	15	30	66	801	958

zdroj: statistické údaje Městské policie ve Vítkově

V porovnání s předešlými lety došlo k mírnému snížení přestupků. Největší počet je v dopravě, kam patří například pokuty za špatné parkování či přestupky v silničním provozu.

Volnočasové aktivity a prevence kriminality

Mimoškolní a volnočasové aktivity pro děti a dospívající mládež do 15 let věku jsou vytvářeny jak ve školních družinách a školních klubech při základních školách, tak i ve specializovaném zařízení s názvem Středisko volného času Vítkov, příspěvková organizace. SVC Vítkov je zřizovatelem Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež od 15 do 26 let a nabízí především alternativu k organizovanému trávení volného času, klienti v zařízení

vyvíjejí vlastní aktivitu. Usilují o minimalizaci rizik sociálně patologických jevů, se kterými tyto děti přicházejí často do styku.

Každá škola má svého metodika prevence, který koordinuje práci v oblasti prevence ve škole, sestavuje minimální preventivní program, zajišťuje jeho realizaci a vyhodnocuje jeho účinnost, odborně a metodicky pomáhá třídním učitelům v práci s třídními kolektivy a učitelům výchovně vzdělávacích předmětů, kteří vhodnou formou zavádějí do výuky etickou a právní výchovu a výchovu ke zdravému životnímu stylu. Na některých školách jsou zavedeny a dobře fungují schránky důvěry. V Základní škole a gymnáziu Vítkov funguje Školní poradenské pracoviště „Houpačka“, které sleduje rizika vzniku a projevů rizikového chování a předkládá návrhy a cílena opatření k včasnému odhalování těchto rizik a k řešení vzniklých problémů. Škola rovněž spolupracuje s Ligou lidských práv a zasazuje se o inkluzivní vzdělávání žáků. Ve škole pracuje rovněž horní a dolní komora žakovského parlamentu, pod metodickým vedením Centra pro demokratické učení. Škola usiluje rovněž o dotace na inkluzivní vzdělávání a vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Škola spolupracuje s dalšími krizovými, poradenskými a preventivními zařízeními a s institucemi zajišťujícími sociálně právní ochranu mládeže. Základní umělecká škola Vítkov zajišťuje volnočasové aktivity pro děti a pořádá pravidelné koncertní a festivalové akce pro mládež. Škola v poslední době rozšiřuje svou nabídku o výuku dětí i v dalších obcích a jejich základních školách.

Město Vítkov v rámci prevence kriminality a jiných negativních jevů přispívá finančně na volnočasové aktivity, které ve městě dobře fungují a pomáhá tak uskutečňovat akce v rámci využívání volného času dětí i mládeže. Město Vítkov dále přispívá a podporuje další neziskové organizace a spolky, které na území města vyvíjejí svou činnost.

Na prevenci kriminality se velkou mírou podílí strážníci Městské policie ve Vítkově, kteří připravují zajímavé přednášky pro žáky škol, které jsou zaměřené na seznámení se s činností MP Vítkov a především na chování v různých krizových situacích. Další přednášky zaměřené na bezpečnost seniorů proběhly v Domově Vítkov.

Bezpečnostní informace jsou rovněž prezentovány na internetových stránkách Městské policie. MP Vítkov taktéž nabízí bezplatnou službu evidence jízdních kol, jejímž cílem je přispět k ochraně majetku občanů a zefektivnění pátrání po odcizených a ztracených jízdních kolech v rámci města i celoplošně prostřednictvím internetovém serveru.

Jelikož v našem městě je stále problematické vytvářet podmínky a prostor pro volnočasové aktivity mládeže nad 15 let, pracovní skupina prevence kriminality by se do budoucna chtěla zaměřit i na tuto skupinu. Primárně pro tuto skupinu mládeže byl vybudován skatepark a je počítáno s vybudováním krizového centra. Z dalších aktivit, které jsou ve městě plánovány je například vzdělávací besedy a přednášky zaměřené na děti pocházející ze sociálně slabších rodin, které budou probíhat v nově zrekonstruované knihovně.

Odbor sociálních věcí MěÚ Vítkov

Nástrojem města v boji proti kriminalitě je i odbor sociálních věcí MěÚ Vítkov. Odbor sociálních věcí zabezpečuje přenesený výkon státní správy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, v oblasti sociální péče a některé činnosti ze samostatné působnosti města Vítkov.

Sociálně-právní ochrana dětí plní úkoly vyplývající ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Jedná se zejména o ochranu práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochranu oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění a působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny, zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychováváno ve vlastní rodině. Povinností pracovníků sociálně-právní ochrany spočívají zejména v oblasti sledování dětí s nařízenou

ústavní výchovou, v oblasti působení na rodiče dětí, v oblasti náhradní rodinné péče, v oblasti preventivní a poradenské činnosti, v oblasti domácího násilí. Spolupráce s rodiči při řešení pravidelné školní docházky.

V rámci terénní a sociální práce je ve Vítkově zaměstnáno 8 sociálních pracovníků, a to pět pracovníků orgánu sociálně-právní ochrany dětí, dvě pracovnice pro práci s dospělými a rodinami, jedna pracovnice mající na starosti romskou problematiku a opatrovnictví osob omezených ve svéprávnosti, na odboru je dále zařazena 1 pracovnice, která vykonává činnosti koordinátora komunitního plánování a manažera strategického začleňování. Je zřízena i pozice preventivy kriminality na část pracovního úvazku. .

3. SWOT analýza

Tato metoda je jedním ze standardních nástrojů procesu strategického plánování, který umožňuje identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti i hrozby zkoumané oblasti.

Silné stránky:

- v oblasti prevence kriminality mládeže zde působí několik organizací (NUDM Tunnel – volnočasové aktivity, Renarkon – prevence drog, Centrum inkluze)
- v lokalitě je zaveden dobře fungující kamerový systém
- efektivita vybraných preventivních opatření (sportovní hřiště, volnočasové aktivity pro děti a mládež)
- spolupráce mezi subjekty působícími v oblasti prevence kriminality (státní/obecní policie, samosprávy, MV, NNO, školy, justice aj.)
- možnost čerpání dotací na preventivní projekty z různých zdrojů (rozpočet státu, kraje, města, nadace a granty)
- zájem samosprávy o oblast prevence kriminality
- činnost neziskových organizací v oblasti prevence (volnočasové aktivity, poskytování sociálních služeb)
- komunitní plánování v obcích
- preventivních opatření
- příklady dobré praxe a zkušenosti z realizace preventivních aktivit

Slabé stránky:

- výskyt některých soc. negativních jevů (trestná činnost – hlavně majetková, bezdomovectví, lichva, nezaměstnanost, zadluženost domácností, kumulace osob v soc. vyloučených lokalitách, herny, záškoláctví, šikana a agresivita ve školách, vandalství)
- tolerance společnosti k negativním projevům chování
- nízká společenská angažovanost při řešení problematiky prevence kriminality
- na ubytovnách a v jejich okolí je zvýšená koncentrace zásahů policie a vyšší výskyt přestupků oproti jiným romským domům.
- malý počet organizací a služeb věnujících se prevenci
- malá motivace osob ohrožených soc. vyloučením (zejména dětí, mládeže a mladých dospělých)
- malý počet vybraných terénních a ambulantních služeb pro osoby ohrožené soc. vyloučením
- celkové počty nezletilých a mladistvých ze sociálně znevýhodněného prostředí jsou obtížně odhadnutelné

Příležitosti:

- mediální podpora preventivních aktivit
- Možnost čerpání dotací na preventivní projekty z různých zdrojů (KPSLV, granty, nadace).
- zvýšení spolupráce subjektů působících v oblasti prevence kriminality
- kompetentnost pracovníků působících v oblasti PK
- rozšíření kapacity sociálních a školských zařízení působících v oblasti prevence kriminality

- zapojení dalších partnerů (dobrovolníci, sponzoři) do realizace preventivních aktivit

Hrozby:

- omezení finančních výdajů (dotací a grantů) na preventivní aktivity
- migrace a koncentrace osob v sociálně vyloučených lokalitách
- nárůst výskytu sociálně negativních jevů (nezaměstnanost, zadluženost, extremistické projevy, závislost na sociálních dávkách aj.)
- snížení počtu kvalifikovaných pracovníků působících v oblasti prevence
- zvýšení trestné činnosti
- negativní vliv sociálního prostředí a médií
- nízká motivace osob ohrožených sociálním vyloučením k řešení vlastní situace
- neexistující jednotné legislativní ukotvení prevence kriminality
- změna politické vůle k realizaci preventivních opatření
- málo pracovních příležitostí pro osoby s nízkou kvalifikací

4. Cílové skupiny a cíle

Na základě analýzy údajů o pachatelích a obětech trestné činnosti v obci a s ohledem na výstupy SWOT analýzy, byly definovány následující cílové skupiny, ke kterým budou směřovat opatření vymezené v rámci této koncepce.

Jde o oběti a svědky trestných činů (pozornost bude věnována zejména obětem a svědkům domácího násilí, komerčního zneužívání, šikany, násilné a majetkové trestné činnosti a rasově či etnicky motivovaných trestných činů). Dále to budou pachatelé trestných činů (pozornost bude věnována zejména mladistvým, kteří spáchali provinění a také dětem mladším 15 let).

Další skupinou jsou rizikové jedinci v postavení potencionálních pachatelů a nebo obětí (zejména půjde o osoby ohrožené sociálním vyloučením – děti a mládež ze společensky znevýhodněného prostředí, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby bez přístřeší, zadlužené domácnosti, obyvatelé sociálně vyloučených lokalit, delikventní mládež, dysfunkční rodiny, děti s nařízenou ústavní výchovou, osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, osoby opouštějící po dosažení zletilosti zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a nebo pěstounskou péči, osoby se zdravotním postižením, senioři, osoby závislé na alkoholu a návykových látkách, osoby s poruchami chování, osoby vyznávající extremistické názory).

Další cílovou skupinu tvoří veřejnost, tzv. obyvatelé obce, návštěvníci, cizinci, kteří zde žijí a pracují, a pracovníci působící v oblasti prevence.

Hlavní priority:

- podpora místní spolupráce
- podpora vzdělávání
- podpora informovanosti
- podpora využití sportovišť
- podpora sociálních služeb
- podpora zaměstnanosti rizikových skupin
- podpora výchovy ke zdravému životnímu stylu
- péče o osoby sociálně vyloučené

Cíle jsou definovány v následující tabulce, kde jsou uvedeny také aktivity vedoucí k dosažení těchto cílů.

1. Komplexní přístup při řešení bezpečnostních problémů a rizik s ohledem na potřeby cílových skupin

číslo	Obsah	Plnění	Zodpovídá	Možné zdroje financování
1.1.	Podpora preventivních aktivit pro děti a mládež	průběžně	OSV, OS-úsek školství, NNO	MSK, MV, MPSV, MŠMT, obec, granty, nadace, EU
1.2.	Podpora preventivních aktivit pro osoby po ústavní, ochranné nebo pěstounské péči	průběžně	OSV, obec, NNO	MSK, MV, MPSV, MŠMT, obec, granty, nadace, EU
1.3.	Podpora aktivit snižující kriminální chování	průběžně	OSV, obec, P ČR, NNO	MSK, MV, MPSV, obec, granty, nadace, EU
1.4.	Podpora preventivních programů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	průběžně	OSV, obec, P ČR, NNO	MSK, MV, MPSV, obec, granty, nadace, EU
1.5.	Podpora opatření pro oběti trestných činů	průběžně	OSV, obec, P ČR, NNO	MSK, MV, MPSV, obec, granty, nadace, EU
1.6.	Zajištění dostupnosti služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	průběžně	OSV, obec, NNO, poskytovatelé sociálních služeb	MSK, MPSV, obec, EU

2. Podpora realizace efektivních preventivních opatření, která znesnadňují páchaní trestné činnosti a zvyšují možnosti dopadení pachatelů

číslo	Obsah	Plnění	Zodpovídá	Možné zdroje financování
2.1.	Podpora cíleně zaměřených opatření zamezujících páchaní trestných činů	průběžně	Obec, MSK, MV, P ČR	MSK, MV, P ČR, obec, EU,

3. Zvyšování informovanosti o možnostech účinné obrany a ochrany před trestnou činností

číslo	Obsah	Plnění	Zodpovídá	Možné zdroje financování
3.1.	Větší informovanost o účinných formách obrany své a svého majetku	průběžně	OSV, MP, obec, P ČR, NNO, OS	MSK, MV, MPSV, MŠMT, obec, granty, nadace, EU

3.2.	Podpora vzájemné komunikace zainteresovaných subjektů v oblasti prevence kriminality	průběžně	OSV, MP, obec, P ČR, NNO	MSK, MV, MPSV, MŠMT, obec, granty, nadace, EU
3.3.	Zapojení subjektů do realizace preventivních opatření	průběžně	Obec	MSK, MV, MPSV, obec, granty, nadace, EU
3.4.	Zlepšení informovanosti o prevenci kriminality	průběžně	Obec, P ČR	MSK, MV, MPSV, obec, granty, nadace, EU

4. Zvyšování kompetencí cílových skupin, především pracovníků působících v oblasti prevence

číslo	Obsah	Plnění	Zodpovídá	Možné zdroje financování
4.1.	Zvyšování právního vědomí vybraných skupin	průběžně	OSV, OS – úsek školství, NNO	MSK, MV, MPSV, MŠMT, obec, granty, nadace, EU
4.2.	Zvyšování finanční gramotnosti vybraných skupin	průběžně	Obec, NNO	MSK, MV, MPSV, obec, granty, nadace, EU
4.3.	Podpora dalšího odborného vzdělávání pracovníků v oblasti prevence	průběžně	OSV, obec, NNO, P ČR	MSK, MV, MPSV, MŠMT, obec, granty, nadace, EU

5. Závěr

Bezpečnost je důležitá pro všechny občany a přispívá k jejich kvalitnímu životu. Právě zvyšující se pocit bezpečí je hlavním kritériem úspěšnosti preventivních programů. Obecným cílem je předcházet vzniku kriminality a snižovat její výskyt, zejména snižováním rizikových nežádoucích jevů a omezování příležitostí k páchání trestné činnosti.

Ke snižování kriminality a k jejímu předcházení by měl pomoci i tento strategický dokument - Koncepce prevence kriminality Města Vítkov na období 2017 – 2021, který vychází z aktuálního stavu. Představuje cíle a nástroje, pomocí nichž je možno snižovat kriminalitu na území města ve spolupráci s dalšími státními, veřejnoprávními a soukromoprávními subjekty. Tento dokument byl vytvořen pracovní skupinou, která je tvořena odborníky z různých oblastí, které jsou zainteresovány k prevenci proti kriminalitě.

Tento dokument bude sloužit mimo jiné také jako nástroj pro získávání finančních prostředků z dotací k plnění výše uvedených cílů.

6. Použité zkratky

EU – Evropská unie

MP – městská police

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MSK – Moravskoslezský kraj

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

MV – Ministerstvo vnitra ČR

NNO – neziskové nestátní organizace

OOP – obvodní oddělení Policie ČR

OS – odbor služeb

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

OSV – odbor sociálních věcí

PČR – Policie České republiky

SVC – středisko volného času

Koncepce prevence kriminality Města Vítkov na období 2018 – 2022 byla schválena zastupitelstvem Města Vítkova usnesením č. 1137/24.dne 21. února 2018.

Ing. Pavel Smolka

starosta města

místostarosta města